

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 61/2021(3)

**ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)»
(Ιδιοκτησίας της εταιρεία SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD**

Ημερομηνία Απόφασης: 2 Φεβρουαρίου, 2022

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Μαρίας Κούσιου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Πάνου Κανελλόπουλου, Αγγελικής Λαζάρου και Χρύσως Τσόκου, Μελών.

Εκ μέρους του οργανισμού: ο κ. Χρυσάνθος Τσουρούλης, Διευθύνων Σύμβουλος του τηλεοπτικού οργανισμού «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)»

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελα την από μέρους του οργανισμού πιθανή παράβαση του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το **οποίο** αναφέρει:

46.-(1) Απαγορεύεται η προβολή ή η μετάδοση από τους σταθμούς των αποτελεσμάτων οποιωνδήποτε δημοσκοπήσεων που σχετίζονται με τις εκλογές επτά μέρες πριν από τη διεξαγωγή οποιωνδήποτε εκλογών.

Ύστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομηνίας **24.9.2021** έθεσε ενώπιον του οργανισμού την διερευνώμενη παράβαση. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με την ως άνω πιθανή παράβαση, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) ημερών από τη λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.

Σε περίπτωση που η Αρχή, μετά την εξέταση όλων των δεδομένων της υπόθεσης, καταλήξει σε εύρημα παράβασης, τότε θα κληθείτε να υποβάλετε τις θέσεις σας αναφορικά με την επιβολή διοικητικής κύρωσης.

Η διερευνώμενη παράβαση που τέθηκε υπόψη του οργανισμού, εκτίθεται στο πιο κάτω υποστοιχείο:

1. Στις **23.5.2021**, μεταξύ των ωρών **10:00 – 12:45**, ο οργανισμός μετέδωσε, σε επανάληψη, το επικαιρικό πρόγραμμα **«Χωρίς Περιστροφές- Βουλευτικές Εκλογές 2021»**, κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκαν αποτελέσματα δημοσκοπήσης και έγινε συζήτηση μεταξύ εκπροσώπων κομμάτων πάνω σε αυτά τα αποτελέσματα. Η ημερομηνία και η ώρα μετάδοσης του συγκεκριμένου προγράμματος ήταν σε περίοδο μικρότερη των 7 ημερών από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών (**30.5.2021**), κατά παράβαση του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, η περίοδος από τα μεσάνυχτα της 22.5.2021 μέχρι τα μεσάνυχτα της 29.5.2021 αποτελεί την περίοδο των 7 ημερών πριν την ημέρα διεξαγωγής των εκλογών (30.5.2021). **Ο Οργανισμός μετέδωσε το πιο πάνω πρόγραμμα, που περιείχε την μετάδοση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσης εντός αυτής της περιόδου (στις 23.5.2021).**

Ο οργανισμός ανταποκρίθηκε στην πιο πάνω επιστολή της Αρχής με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της κ. Δόνας Κυριάκου, ημερομ. 4.10.2021 με το οποίο ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να του παραχωρηθεί δικαίωμα προφορικής ακρόασης και ότι θα τον εκπροσωπούσε ο Διευθύνων Σύμβουλος του οργανισμού κ. Χρύσανθος Τσουρούλης. Η Αρχή με επιστολή της ημερ. 23.11.2021 κάλεσε τον Οργανισμό όπως παραστεί στη συνεδρία της ημερομ. 8.12.2021 ώστε να υποβάλει τις θέσεις/απόψεις του προφορικά.

Ο οργανισμός με νέο μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ημερομ. 8.12.2021 επικαλέστηκε έκτακτο επαγγελματικό λόγο που δεν επέτρεπε την παρουσία του κ. Τσουρούλη ενώπιον της Αρχής κατά την προγραμματισθείσα συνεδρία της ημερομ. 8.12.2021, και ζήτησε αναβολή.

Η Αρχή εξέτασε το αίτημα στη συνεδρία αρ. 47/2021, ημερομ. 8.12.2021 και αφού το έκανε αποδεκτό κάλεσε με επιστολή της ημερομ. 21.12.2021, εκπροσώπους του όπως παραστούν στη συνεδρία της Αρχής ημερομ. 19.1.2022 ώστε να υποβάλουν τις θέσεις/απόψεις τους προφορικά.

Ο οργανισμός με επιστολή του ημερομ. 3.1.2022 αιτήθηκε νέα αναβολή στην εξέταση της παρούσας υπόθεσης λόγω, όπως ανέφερε, της ραγδαίας εξάπλωσης της μετάλλαξης Όμικρον.

Η Αρχή εξέτασε το αίτημα του στη συνεδρία υπ. αρ. 1/2022, ημερομ. 12.2022 και με νέα επιστολή της ημερομ. 19.1.2022 ενημέρωσε τον οργανισμό ότι έκανε αποδεκτό το αίτημα του και κάλεσε τους εκπροσώπους του όπως παραστούν σε συνεδρία της Αρχής ημερομ. 9.2.2022 ώστε να υποβάλουν τις θέσεις/απόψεις τους προφορικά. Κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης και νέας επιστολής της Αρχής ημερομ 25.1.2022, ο οργανισμός ενημερώθηκε ότι η νέα ημερομηνία εξέτασης της υπόθεσης είχε οριστεί η 2.2.2022.

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία στη συνεδρία της Αρχής αρ.4/2022 ημερομ. 2.2.2022, παρέστη ο Διευθύνων Σύμβουλος του τηλεοπτικού οργανισμού «ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟ ΚΑΝΑΛΙ ΣΙΓΜΑ (SIGMA TV)» (αδειούχος εταιρεία «SIGMA RADIO T.V. PUBLIC LTD», κ. Χρύσανθος Τσουρούλης, ο οποίος, παίρνοντας αρχικά τον λόγο ανέφερε ότι *«Η πρώτη γραμμή υπεράσπισης είναι ότι προφανώς και δεν υπάρχει δόλος, με την έννοια του ότι το πρόγραμμα τηλεόρασης είναι αυτοματοποιημένο»*.

Σε διευκρινιστική ερώτηση του Μέλους κ. Κυρμίτση, κατά πόσον αυτό αφορούσε όλα τα προγράμματα, ο κ. Τσουρούλης απάντησε ότι αφορούσε τα περισσότερα προγράμματα και ειδικά οι εκπομπές λόγου όπως για παράδειγμα του κ. Καρεκλά, κατόπιν απαίτησης των τηλεθεατών, προβάλλονται πάντα σε επανάληψη το πρωί της Κυριακής.

Απαντώντας σε ερώτηση του Μέλους κ. Ποϊζή κατά πόσον το ημερήσιο πρόγραμμα του οργανισμού προβάλλεται σε επανάληψη ακριβώς ως έχει, ο κ. Τσουρούλης ανέφερε ότι σίγουρα προβάλλεται σε επανάληψη εντός μιας βδομάδας από την αρχική προβολή καθώς ο αυτοματοποιημένος προγραμματισμός γίνεται ανά βδομάδα ή/και ανά μήνα και πρόσθεσε ότι *«Βλέποντας την καταγγελία, διαπιστώνω, και διορθώστε με εάν κάνω λάθος, ότι δεν υπάρχει ο ισχυρισμός ότι δεν είπαμε ότι ήταν σε επανάληψη. Η Αρχή αντιλήφθηκε ότι ήταν επαναλαμβανόμενο. Άρα δεν υπήρχε ούτε η προσπάθεια την οποία ο νομοθέτης, όχι της Αρχής Ραδιοτηλεόρασης, ο νομοθέτης ο οποίος απαγορεύει το να γίνονται δημοσκοπήσεις μια εβδομάδα πριν, το κάνει γιατί δεν θέλει να επηρεάζεται το σώμα το εκλογικό καθ' οιονδήποτε τρόπο και το θέλει να είναι σε ηρεμία για 7- 8 μέρες. Εμείς από τη στιγμή που είπαμε ότι είναι επανάληψη, αυτή η δημοσκόπηση βγήκε, είδε το φως της δημοσιότητας κτλ, δεν δημιουργήσαμε μια άλλη εικόνα από εκείνη που ήταν, δεν κάναμε μια καινούργια δημοσκόπηση για να κατευθύνουμε το εκλογικό σώμα, στην ουσία ήταν ένα ξαναζεσταμένο φαγητό το οποίο παρακολούθησε ο Κύπριος εκλογέας την Πέμπτη μέσα στις πρόνοιες της νομοθεσίας και ήξερε το αποτέλεσμα της και μάλιστα όχι μόνο στο ΣΙΓΜΑ, μετά δημοσίευσε και το Sigma Live και η Σημερινή και τα άλλα κανάλια συνήθως δείχνουν τις δημοσκοπήσεις των άλλων»*.

Η Πρόεδρος της Αρχής απαντώντας στα όσα ανέφερε ο κ. Τσουρούλης υπέδειξε ότι ο νομοθέτης έθεσε το ρητό πλαίσιο των επτά ημερών χωρίς να αναφέρεται σε πρώτη ή επαναληπτική μετάδοση δημοσκοπήσεων.

Ο κ. Τσουρούλης απαντώντας είπε ότι ίσως θα έπρεπε να προβληθεί ένα άλλο πρόγραμμα αντί το συγκεκριμένο ώστε ο οργανισμός να είναι και στο πνεύμα και στο

γράμμα του νόμου αλλά συμπλήρωσε ότι δεν θεωρούσε ότι προκλήθηκε οποιαδήποτε ζημιά καθώς το αποτέλεσμα της δημοσκοπήσης ήταν ήδη γνωστό.

Η Πρόεδρος της Αρχής υπέδειξε στον κ. Τσουρούλη ότι μπορεί να υπήρχαν τηλεθεατές που δεν είδαν την πρώτη προβολή της συγκεκριμένης δημοσκοπήσης, που μεταδόθηκε άλλωστε και αργά το βράδυ, και να είδαν την επαναληπτική προβολή που ήταν σε πιο προσιτή ώρα μετάδοσης και έτσι να επηρεάστηκε μέρος του εκλογικού σώματος. Η κ. Κασάπη υπενθύμισε στον κ. Τσουρούλη ότι η Αρχή, για να μην αφήσει οποιαδήποτε περιθώρια παρερμηνείας των προνοιών του Νόμου αλλά και για να βοηθήσει τους οργανισμούς, είχε στείλει εγκύκλιο στις 17.5.2021 υποδεικνύοντας μέχρι ποια ημερομηνία και ώρα επιτρεπόταν η μετάδοση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων.

Ο κ. Τσουρούλης απαντώντας είπε ότι δεν θα προσπαθήσει να ρίξει την ευθύνη σε κάποιο υπάλληλο και ότι *«Κανένας δεν σκέφτηκε ότι θα δείξουμε σε επανάληψη το πρόγραμμα μέσα στις προθεσμίες που προβλέπει η νομοθεσία»*.

Η Πρόεδρος της Αρχής εξέφρασε την έκπληξη της για την θέση του κ. Τσουρούλη ότι ο οργανισμός *«δεν θεώρησε ότι, η Αρχή, για να στέλνει εγκυκλίους, κάτι ήθελε να πει στους οργανισμούς»*.

Ο κ. Τσουρούλης απαντώντας ρώτησε την κ. Κασάπη αν η ίδια είχε υπόψη της την επανάληψη για να απαντήσει η Πρόεδρος ότι *«δεν μπορεί να έχει γνώση του προγράμματος του κάθε οργανισμού»*. Ο κ. Τσουρούλης στη συνέχεια ανέφερε ότι δεν του πέρασε ούτε του ίδιου απ' το μυαλό και θα έπρεπε να τον είχαν σκεφτεί αλλά δεν το έπραξαν μη έχοντας καμιά δικαιολογία.

Η Πρόεδρος της Αρχής τότε κάλεσε τον κ. Τσουρούλη να έχουν υπόψη τους την συγκεκριμένη απαγόρευση, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά μελλοντικές εκλογές με τον κ. Τσουρούλη να αναφέρει ότι ήδη αποφάσισαν, ως οργανισμός, ότι δεν θα προβάλλουν σε επανάληψη προγράμματα με αποτελέσματα δημοσκοπήσεων.

Κατόπιν σχετικών ερωτήσεων, ο κ. Τσουρούλης διευκρίνισε ότι η αρχική προβολή του προγράμματος έγινε Πέμπτη και η επαναληπτική Κυριακή, λίγες ώρες μετά που εξέπνευσε η προθεσμία που έθεσε ο νομοθέτης. Συμπλήρωσε δε, ότι ακόμα και το λογισμικό προβολής, στην περιγραφή, δεν έγραφε παρά τον τίτλο του προγράμματος (Προεκτάσεις) χωρίς να υπάρχει ένδειξη ότι επρόκειτο για δημοσκόπηση.

Το Μέλος κ. Κυρμίτσης ανέφερε στη συνέχεια ότι *«Κάποιος που είδε πρώτη φορά την Κυριακή, το είδε μέσα στην περίοδο που ο νομοθέτης δεν ήθελε να το δει κάποιος, ασχέτως εάν ήταν σε επανάληψη. Εμπίπτει μέσα στο φάσμα εκείνο που ο νομοθέτης ήθελε να προστατεύσει, δεν είναι θέμα επανάληψης»*.

Ο κ. Τσουρούλης απαντώντας, ανέφερε *«Γενικά όμως, ακόμα και να μην υπήρχε η πρόνοια της νομοθεσίας, είναι κακό τηλεοπτικό προϊόν η δημοσκοπήση να τη δείχνεις επανάληψη, επειδή είναι γνωστό το αποτέλεσμα της και δεν έχει αξία να τη δει κάποιος, ενώ μια συζήτηση μπορεί να την παρακολουθήσεις. Αφού τη δημοσκοπήση τη συζητήσαν, αυτό αναδείχθηκε, είναι σαν να βλέπεις ένα ματς που ξέρεις το αποτέλεσμα»*.

Ο κ. Κυρμίτσης υπέδειξε στον κ. Τσουρούλη ότι *«την εκπομπή του Καρεκλά δεν μένουν όλοι αργά να τη δουν»* και η Πρόεδρος της Αρχής συμπλήρωσε ότι οι περισσότεροι τηλεθεατές την βλέπουν κατά την επαναληπτική προβολή και ότι αυτό που έκανε ο οργανισμός ήταν όντως λάθος κάτι το οποίο παραδέχτηκε ο κ. Τσουρούλης.

Στη συνέχεια η Αρχή ενημέρωσε τον κ. Τσουρούλη, αν δεν είχε κάτι καινούργιο να προσθέσει, ότι θα προχωρούσε άμεσα στην εκδίκαση της υπόθεσης και θα τον ενημέρωνε για την απόφαση της ούτως ώστε, εάν το επιθυμούσε, να υποβάλει οποιεσδήποτε θέσεις/παραστάσεις για σκοπούς επιβολής κύρωσης εάν και εφόσον η απόφαση της Αρχής ήταν καταδικαστική για τον οργανισμό, και τον κάλεσε να εξέλθει προσωρινά της αίθουσας στην οποία λάμβανε χώρα η συνεδρία.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων προφορικών εξηγήσεων του οργανισμού, όπως έχουν εκφρασθεί από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο του και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης του εν λόγω προγράμματος, κρίνουμε ότι:

Στις **23.5.2021**, μεταξύ των ωρών **10:00 – 12:45**, ο οργανισμός μετέδωσε, σε επανάληψη, το επικαιρικό πρόγραμμα **«Χωρίς Περιστροφές- Βουλευτικές Εκλογές 2021»** κατά την διάρκεια του οποίου μεταδόθηκαν αποτελέσματα δημοσκοπήσης με την ημερομηνία και την ώρα μετάδοσης του συγκεκριμένου προγράμματος να ήταν σε περίοδο μικρότερη των 7 ημερών από την ημερομηνία διεξαγωγής των εκλογών (**30.5.2021**), κατά παράβαση του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Όσον αφορά στους ισχυρισμούς του οργανισμού όπως εκφράστηκαν από τον κ. Τσουρούλη, η Αρχή σημειώνει στα θετικά την παραδοχή του οργανισμού ότι όντως η

συγκεκριμένη μετάδοση δεν θα έπρεπε να είχε γίνει. Ο νομοθέτης έχει θεσπίσει ένα πολύ συγκεκριμένο πλαίσιο όσον αφορά την μετάδοση αποτελεσμάτων δημοσκοπήσεων και το οποίο δεν αφήνει περιθώρια πολλαπλών αναγνώσεων. Τα αποτελέσματα δημοσκόπησης είναι αυτό που είναι, είτε προβάλλονται σε πρώτη προβολή είτε σε επανάληψη. Ο οργανισμός όφειλε να είναι πολύ πιο προσεκτικός, όχι μόνο στα πλαίσια της αυτορρύθμισης, αλλά και κατόπιν της έγκαιρης και σαφούς εγκυκλίου της Αρχής όπως και διαδικτυακής ενημερωτικής συνάντησης που έγινε με εκπροσώπους όλων των οργανισμών.

Ενόψει των ανωτέρω, η Αρχή έκρινε και αποφάσισε ότι υπάρχει παράβαση του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Στη συνέχεια, η Αρχή κάλεσε τον κ. Τσουρούλη όπως επιστρέψει στην αίθουσα όπου η Πρόεδρος της Αρχής του ανακοίνωσε την απόφασή της Αρχής, σημειώνοντας ότι λήφθηκε υπόψη το ενδεχόμενο να υπήρξε αβλεψία στο αυτοματοποιημένο σύστημα και όχι δόλος από μέρους του οργανισμού και ότι επικροτεί την απόφαση του να πάρει μέτρα ώστε να μην παρατηρηθεί ξανά εκτροπή από τις πρόνοιες της Νομοθεσίας. Η Αρχή κάλεσε τον κ. Τσουρούλη όπως, αν το επιθυμεί, υποβάλει τις θέσεις/αποψεις του για σκοπούς μετριασμού της κύρωσης. Ο κ. Τσουρούλης ανέφερε ότι δεν είχε να προσθέσει κάτι καινούργιο και στη συνέχεια η Αρχή, αφού έλαβε υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία και περιστατικά, συμπεριλαμβανομένων των προφορικών θέσεων του οργανισμού, αποφάσισε να επιβάλει στον οργανισμό την κύρωση της **Προειδοποίησης** για την παράβαση του άρθρου **46(1)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) που έγινε στις **23.5.2021**.

Η Αρχή αναμένει ότι ο οργανισμός θα προνοήσει στο μέλλον για αποφυγή παρόμοιων παραβάσεων και τονίζει ότι δεν θα επιδείξει την ίδια επιείκεια σε παρόμοιες παραβάσεις από μέρους του.

(PONA ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου